

Suuri onnettomuus on usein pienestä kiinni

Vuosittain sattuu muutamia kymmeniä sellaisia onnettomuuksia tai vaaratilanteita, jotka päätyvät Onnettomuustutkintakeskuksen tutkittaviksi.

"Suuronnettomuuden tai suuronnettomuuden vaaratilanteen taustalla on yleensä pitkä ketju tapahtumia. Useimmiten puutteita on tiedonkulussa ja yhteistyössä. Pieni inhimillinen lipsahdus tai pienen teknisen yksityiskohdan pettäminen on usein suuren onnettomuuden välittömänä syynä", totesi Onnettomuustutkintakeskuksen johtaja **Tuomo Karppinen** If Vahinkovakuutuksen Turvallisuus- ja vahingontorjuntapäivässä Espoon Hanasaassa tiistaina 27.1.2004.

Suuronnettomuudeksi määriteltäviä tapahtumia ovat sellaiset, joissa useita henkilöitä on kuollut tai vammautunut vakavasti tai loukkaantuneita on kymmeniä. Niin ikään laajoja ympäristövahinkoja tai muita huomattavia vahinkoja kolmannelle osapuolelle aiheutuneet tapahtumat kuuluvat suuronnettomuuksiin.

Karppisen mukaan turvallisen toiminnan taustalla on hyvä turvallisuuskulttuuri, päättäväinen, pitkäjänteinen ja koko alan laajuinen turvallisuustyö ja siinä yhteistyö ennen kaikkea.

Karppinen selvitti suuronnettomuuksien tutkimustuloksia aina 1980-luvun lopun lentoasemaonnettomuudesta ja 1990-luvun junaonnettomuuksista Estonia-katastrofiin. Turvallisuuden nostaminen ykkösasiaksi ymmärretään jo hyvin ja siihen yritykset oikein sitoutuvat.

"Sen sijaan omista ja muiden läheltä piti -tilanteista voisimme oppia enemmän ja ajoissa, ettei voimien yhdistämiseen turvallisuuden parantamiseksi enää tarvittaisi ikäviä onnettomuuksia, Karppinen viestitti.

Pelastussuunnitelma osaksi turvallisuussuunnittelua

Vuoden 2004 alusta voimaantullut pelastuslaki edellyttää yrityksiltä ajan tasalla olevaa pelastussuunnitelmaa osana turvallisuussuunnittelua. Pelastussuunnitelman lisäksi turvallisuussuunnitteluun sisällytetään vahinko- ja onnettomuusriskin laajuudesta riippuen kunnossapitosuunnitelma sekä jatkuvuussuunnittelu kriisitilanteiden varalle ja varautumisen yhteiskunnallisiin poikkeustilanteisiin.

Lakiin sisältyy myös velvollisuus tiedottaa pelastussuunnitelmasta kohteen asukkaille, työntekijöille ja muille asianosaisille tahoille.

"Suunnitelmassa tärkeintä on suunnittelu. Pelastussuunnitelmassa voidaan tukeutua vahinkojen ennalta ehkäisyyn osalta kunnossapito- ja muihin suunnitelmiin sekä huoltokirjaan, jonka laatiminen tuli uudisrakennuksille lain velvoittamaksi pari vuotta sitten", muistutti palo- ja pelastusriskien johtava asiantuntija **Pekka Kallioniemi** If Vahinkovakuutuksesta.

Kun uuden pelastuslain mukaan vastuu rakennuksen ja työpaikan turvallisuudesta on korostetusti kiinteistönomistajalla ja -haltijalla, pelastuslaitosten neuvonnalla ja siten erikoisosaamisella esimerkiksi palotarkastuksissa on entistä suurempi merkitys.

Erityisesti laajaa viranomaisyhteistyötä ja tiedottamista edellytetään suuronnettomuuksiin, esimerkiksi kemikaalivahinkoihin varauduttaessa. Jo suunnitelmaa laadittaessa on kuultava vaikutuspiirissä olevia asukkaita ja muita tahoja ja pidettävä heidät ajan tasalla.

Vaarojen havainnointi edistää henkilöturvallisuutta

Vuosi sitten voimaan tullut uusi työturvallisuuslaki viitoittaa työpaikkojen turvallisuustyötä, jonka toteuttamiseen menetelmät löydetään itse tai asiantuntijan avulla.

"If Vahinkovakuutuksen asiakkaille kehitetyssä mallissa vältetään riskejä ja edistetään turvallisuutta tunnistamalla vaaratilanteita ennakkoon ja johtamalla ne toimenpiteiksi. Haastattelututkimuksemme mukaan niillä työpaikoilla, joilla vaaratilanteet havaitaan ajoissa, myös työtapaturmien määrät on saatu oleellisesti vähenemään", totesi riskienhallinnan asiantuntija **Anna Melleri** Ifistä

Haastattelututkimus liittyy Ifin kaksivuotiseen Työturvallisuuskampanjaan, jossa keskitytään läheltä piti -tilanteiden, vaarojen ja poikkeamien havainnointiin sekä ilmoittamisen helpottamiseen työpaikoilla.

Ifin asiakkaiden käyttöön on laadittu taskuun menevä lomake helpottamaan vaaroista ilmoittamista. Kuka tahansa yrityksessä työssä oleva työntekijä voi kirjata havaitsemansa poikkeaman ja edesauttaa työturvallisuutta. Yksinkertaisella ja kannustavalla menettelyllä varmistetaan, etteivät tärkeät ilmoitukset jää tekemättä.

"Nolla tapaturmaa -tavoitteen saavuttamisessa järjestelmällinen poikkeamailmoittelu on avainasemassa. Kun työntekijät ilmoittavat vaaroista tai poikkeamista ajoissa, ne eivät ehdi johtaa varsinaiseen onnettomuuteen. Sitä mukaa kun uusia vaaratilanteita on havaittu ja raportoitu, työtapaturmien määrä on vähentynyt", Melleri kertoi.

Ifille korvattavaksi tulevista henkilövahingoista kuudennes on työtapaturmia. Henkilövahinkoja korvaavien vakuutusten korvausmenosta niiden osuus on noin 80 prosenttia.

If Vahinkovakuutuksen Turvallisuus- ja vahingontorjuntapäivän tarkoituksena on tarjota suurasiakkaille kattava tietopaketti ajankohtaisista asioista. Tänä vuonna keskityttiin onnettomuuksiin, tapaturmiin ja niistä oppimiseen, pelastustoimen organisointiin ja turvallisuusmääräyksiin sekä esimerkkeihin turvallisuusjohtamisen menettelyistä.

Lisätiedot ja yhteydet:

If Vahinkovakuutus, viestintä, Anja Talasmo, puh, 010 514 4027, 0500 507 793, anja.talasmo@if.fi, www.if.fi